

הזמן תורה... ע"א) אסור למסור דבר תורה לעובד כוכבים שנאמר לא עשה כן לכל גוי. הנה כבר תלכו הפוסקים בין תורה שבע"פ לאסור אבל תורה שכתב שרי ועיקר הא דלא נתנו תורה שבע"פ בכתב כדי שלא יאמרו האומות ישראלים אנתנו. עיין בדוקא נקט עובד כוכבים של אותו הזמן להלכה הותרה מטעם שהביא רש"י כאן שלא יבא להס פתחון פה לומר לא היה לנו מהיכן ללמוד: =

19

ראעפ"י שכתובת צאר שבע צכוף הקונטרס מים חיים סי' י"ד ראה להתחכם נגד דין זה ולידד לומר דמדלג הביאו הרמב"ם והשו"ע אין הלכה כן, כבר נדחו דבריו מכל גדולי כולם ואין גם אחד שמודה לו, ועיין באתרוניס יו"ד סימן רנ"ז סי' י"א

20

וכי תימא אכתי האיך השיבו הא מכל מקום איכא איסורא משום מגיד דבריו ליעקב וכדברי אמי יש לומר דהא אינו אלא אסמכתא בעלמא ומדרבנן בשואל ממנו דברי תורה ומשיבו לית לך בה כיון שאין זה אלא דרך עראי ויש בו משום דרכי שלום לא גזרו רבנן. מיהו למאן דאמר דינו כנערה המאורסה ולפי זה אפילו ברשות אסור תקשה כל הני עובדא דמצינו שהשיבו חכמים לנכרים על שאלותם הא איכא משום לפני עור:

22

בגדים צטרי חכוי כדאיחא צספני אף חוצצ עווי עכ"ל ושו"ע עכ"ל דלא שרי ללמוד חוכם לגוי אף משום שלום וליבות. וק"י ושו"ע סבר סגולת. ח"ל בגזירה והכרח, וא"י להס לאותם שנואלו בנזיקת ספקד ולעזו וארץ ישועאל הלוודים חוכת ה' עם האומות צעור סגולתן והשלווי שכן. הם המילדים צרים לע"ז. כי אחיכ הם שפסכי לוייתו כאלטר שוענו ורלינו צעויה. ויה' חסר החורם בקבלה לנשט לזור ליטועע ויהושע לזקיקים כו', ולא הניח לכחצו חוכת שבעל פה כדי שלא יפסכו לוייתו כדאיחא צפרקי דר' אליעזר. ח"כ אותן האכטיס החטאים צנפסוחם וצגופס להסר עלה ה'. חסר לומדים עם האומות לפע"ד גדול עונם וכשו"א, ולא יראו צנפסוח לזון. גם שועינן ויהאי צרייתי דאסור לשמח צבדי חוכת

21

וכו' וגם יהודי הכיל מוליך חצרות של נכרים לצית הכנסת ומגיד להם עינוי יהדות וגם צצנת צאים קצולות של כומרים צעת התפלג והדצר גורם לער מרובה לירחי ה', ועתה נפשכם צשאלתכם להגיד לכם דצר הלכה, ח' לגלית דחי ומנהגי ישראל לנכרים, צ, לימוד אלל נכרים, ג', להתפלל יהודים אלל גוים צצכ"כ, ד' ועל כולם גדר חינול ה' צזה. הדיצא מזה דאיסור גמיר הוא ועוצר צעשה, וגם משום שלום מלכות לא היתר, חס לא בגזירת מלכות לזורך שעה משום חשש סכנה.

במאי עסקינו בתינוקות דעכו"ם ת"ש שנים שיושבין בחצר וביקש אחד מהן לעשות רופא ואומן וגרדי ומלמד תינוקות חברו מעכב עליו ה"ג בתינוקות דעכו"ם ת"ש ימי

18

בתינוקות דא"ה עכו"ם, ע"כ. והאי מלמד תינוקות דא"ה עכו"ם בהכרח צריך אתה לומר שר"ל שלומד עמהם תורה שלנו, שהרי אי אפשר לומר דמירי שלומד עמהם חשבון ותשבורת או שאר אומנות, דאם כן אף בתינוקות דישאל יכולין למחות בידו כמו שכתב הרמב"ם בהדיא בפירוש המשנה (למתי' דשם כ. ב) וכן נראה מדבריו בפרק ו' מהלכות שכינים (הלכה י"ב) וכן כתב במדרכי

18

בתינוקות ישראל וכו"ם לעכב צני המוני, פשיטא דאין דברי הבאר שבע מכרישים צזה, דשומדים נגדו צ: הראשונים שפירשו צלמח דמירי במלמד להס אומנות וכוי"צ, והינוקות גוים לאו דוקא והס"ד הינוקות ישראל, ועיין חוי"מ סי' ק"ו ס"ח צזה, ועיין צה"ם צחי צצח צתרח שס דצרים מתוקים צזה, וכן ראינו צם שויח מהר"ל חיות סי' ל"ב העיד דכל גדולי עולם חילקים על הבאר שבע, ומח' ראונו צם מלך להכמה מהגאון הקדמון הישי' מקדוד ז"ל (הוצא ג"כ צעווי' ריש צצכות) שכי צזה ה' חתלה יריות ארץ איטלינית מה שלמדו ישראל וגלחים צמקום אחר, וכל מי מי צבקי קנה צחולדות עמינו יודע שצצר זה ה' הוצנן בגול לעמינו וסופו שחד וגזירות ר"ל.

30

להשיב 30 לאפיקורוס 31. ועוד נראה לי דאף רבי אמי עצמו לא אסר אלא דוקא למסור לו דברי תורה עם טעמן ונמוקן וסודותיה, ודבר הלמד מענינו הוא דבהכי מירי שם כל הסוגיא, וכן דייק הלשון שאמר רבי אמי אין מוסרין ולא אמר אין לומדין דברי תורה, אלא מחזורתא כדפירשתי בענין אין

21

מש"ב צצרי' דזה צכלל אין מוסרין ד"ח לנכרי כו' לא נראה כלל דאפילו ללמוד תורה שכתב לנכרי אין איסור. וה' צזה ליחשע לכחצו החוכה צצצעים לשון צצביל חוכ"ע. ופי' ומשפטים צל ידעום הוא דינים הגלמד מחקי החוכה שביח כדרשת צזה. כמו צצארנו צס"ד צצחצו דצר ציקרא י"ח ה'. ויש להוסיף דרצצטיט חוה ה' צצצרות מוחצ. חכו דצרו ועתה יצרו עונע יח שויק"ץ ואל המשפטים אשר לפני מלמד חתכס לעשות. וכאן כללי החוכה והמדרשות וזה חקיס כדאיחא צקידושין (ל"ט) ואל המשפטים האיך ללמוד הדינים מכללים אלו. ודצר זה חסור למסור לחוכ"ע שח' וחחחחחיים צל ידעום. ומעתה דחני קראו ושנו ושלשו חיינו מלמוד

23

מכל מקום האיסור הוא רק אם הוא קובע הלימוד בתוך מצוה ונהוג בעצמו מנהג ישראל. וכן בשבת, אם קובע יום מיוחד לשביתה, כג"ל. משאיכ אם הוא יושב בטל מתוך עצלות או לומד תורה מתוך אהבת חכמה כמו שלומדים שאר חכמות, או מתוך רצון גרידא להכיר תורתן של ישראל, או אין שום איסור, לא על העכו"ם ולא על ישראל המלמדו. ולפי"ד אין איסור על המלמד אפילו במקום שמתכוון העכו"ם לשם מצוה, שאין זה דומה לנתינת יין לגזיר, דהתם היין הוא המכשול. משאיכ הבא אין התורה המכשול אלא הקביעות והכוונה לחדש דת. ויש לפלפל בזה.

25

ובזה כתב צ"ה, כיון צצכל ג' החופנים הנ"ל ציינו עכו"ם גמור, ע"כ אסור ללמוד עמו חוכה כדאיחא (צמס' חגיגה דף י"ג ע"א), חמר ר' חמי אין מוסרין חוכה לעכו"ם וכו' עכ"ל. — הנה צצוגע לאיסור ללמוד חוכה עם עכו"ם, אף לישראל מומר אסור ללמוד חוכה, וכדמוכח ממ"ש צכ' צצר שצע (צצאר מים חיים סי' י"ד) להקשות על ההלכה הנ"ל, מהא דאיחא (צכ' ר"ע [פ"ו ע"צ] וצכ' הצכ